

Ured u Sarajevu
Broj: Ž-SA-05-1108/10
Sarajevo, 18. jula 2011. godine
Preporuka broj: P-116/11

Federalna uprava civilne zaštite
ul. Dženetića čikma broj 14
71 000 Sarajevo
n/r direktora g-din Tihić Alija

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
ul. Alipašina broj 41
71 000 Sarajevo

na znanje premijera
gospodin Nikšić Nermin

PREPORUKA
u vezi sa žalbom Slišković Stanka

I Uvod

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija ombudsmena) dana 25. augusta 2010. godine, zaprimila je žalbu **gospodina Slišković Stanka** (u daljem tekstu: podnositelj žalbe), te istu registrirala pod brojem *Ž-SA-05-1108/10*.

Navodi žalbe odnose se na povrede prava iz radnog odnosa državnog službenika, prouzrokovanim diskriminirajućim odnosom i mobingom od neposrednog rukovodioca. Odgovornom stranom u konkretnoj pravnoj stvari označena je Federalna uprava civilne zaštite (u daljem tekstu: Federalna uprava), direktor Federalne uprave.

Navodi žalbe razmatrani su u okvirima *Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine*¹, *Zakona o zabrani diskriminacije*², *Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine*,³ *Međunarodnog pakta o ekonomskim, kulturnim i socijalnim pravima*⁴ i *Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima*⁵.

¹ „Službeni glasnik BiH“ broj: 19/02, 35/04, 32/06

² „Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09

³ „Službene novine FBiH“ broj: 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06

⁴ Usvojen i otvoren za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine 2200A(XXI) od 16. decembra 1966.godine; Bosna i Hercegovina ratifikovala ovaj Pakt dana 01.09.1993. godine

II Činjenično stanje

Podnositelj žalbe obratio se Instituciji ombudsmena radi povrede prava iz radnog odnosa državnog službenika. Podnositelj žalbe navodi da direktor Federalne uprave prema podnositelju žalbe već duže vrijeme ispoljava diskriminirajući odnos u vidu mobinga, što ima uticaja i na porodičnu zajednicu podnositelja žalbe.

Navodi žalbe podnositelja mogu se sumirati na slijedeći način:

- Podnositelj žalbe obavlja poslove sekretara/tajnika Federalne uprave civilne zaštite;
- Uslijed privremene spriječenosti za rad (bolovanje), podnositelj žalbe bio je odsutan s posla u periodu od 02.10.2009. godine do 16.07.2010. godine;
- Za vrijeme odsutnosti podnositelja žalbe uslijed privremene spriječenosti za rad (bolovanja) od 12.07.2010. godine, direktor Federalne uprave, protiv podnositelja žalbe, pokrenuo je disciplinske postupke;
- Podnositelj žalbe otpočeo je sa radom 19.07.2010. godine. Po povratku sa bolovanja protiv podnositelja žalbe direktor Federalne uprave nastavio je sa pokretanjem disciplinskih postupaka, ukupno pet disciplinskih postupaka;

1) Prvi disciplinski postupak pokrenut je dana 06.08.2009. godine *Rješenjem broj 01-34/3-399-1/09*. Predmetno rješenje podnositelj žalbe zaprimio je tek po povratku s godišnjeg odmora dana 24.09.2009. godine. Prva javna rasprava zakazana je za dan 05.10.2009. godine.

Gospodin Slišковиć Stanko uputio je dana 29.09.2009. godine, prvostupanjskom disciplinskom povjerenstvu *Zahtjev za odlaganje javne rasprave*, akt broj 02-PDp-1/09, kojim je zatraženo prolongiranje termina zakazane javne rasprave za dan 05.10.2009. godine i dostavljanje materijala na hrvatskom jeziku. Zahtjev je odbijen aktom pod nazivom "Obavijest" ADS-a PDK broj:06-34-6-596/09, od 01.10.2009. godine, iz kog razloga je imenovani prvostupanjskom povjerenstvu Agencije za državnu službu FBiH, uputio *Odgovor na obavijest, na vaš dopis broj:06.-34-596/09 od 01.10.2009. godine*-pripremi podnesak- za postupanje po disciplinskom postupku zakazanom za 05.10.2009. godine.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, podnositelj žalbe ističe da je bio vidno uznemiren, u stanju teškog psihološkog šoka, iz kog razloga je bio prinuđen potražiti liječničku pomoć. Liječnici su konstatirali teški psihološki šok i otvorili bolovanje. O tome je uredno obaviješten rukovoditelj organa i prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo. Bolovanje je trajalo od 02.10.2009. godine do 19.07.2010. godine, neprekidno.

---

⁵ Usvojen i otvoren za potpis, ratifikaciju i pristupanje rezolucijom Generalne skupštine 2200A(XXI) od 16. decembra 1966. godine; Bosna i Hercegovina ratifikovala ovaj Pakt 01.09.1993. godine

Obzirom na privremenu spriječenost za rad, podnositelj žalbe nije sudjelovao u radu u FUCZ, niti na raspravama u prvom, niti u dva ostala disciplinska postupka koji su inicirani i vođeni dok je bio na bolovanju.

Prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo donijelo je Zaključak broj:06-34-6-596/09, od 18.12.2009. godine kojim se „*obustavlja postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti tajnika Federalne uprave civilne zaštite Slišković Stanka, pokrenut Rješenjem direktora Federalne uprave za civilnu zaštitu broj:01-34/3-399-1/09 od 06.08.2009. godine, radi zastare vođenja disciplinskog postupka*“. Rukovoditelj organa, nezadovoljan zaključkom, izjavljuje žalbu na isto Odboru državne službe za žalbe Federacije BiH, broj:01-34/3-399-7/09, od 07.01.2010.godine.

Odbor državne službe za žalbe Rješenjem broj:01-34-29/10 od 09.03.2010. godine, žalbu odbija kao neosnovanu i potvrđuje zaključak Disciplinskog povjerenstva broj:06-34-6-596/09 od 18.12.2009. godine. Nezadovoljan takvom odlukom, direktor FUCZ dana 06.05.2010.godine tužbom pokreće upravni spor kod Općinskog suda u Sarajevu, broj:650Rs13418910Rs, protiv rješenja Odbora državne službe za žalbe FBiH. Postupak u toku.

2) Dana 28.12.2009. godine rukovoditelj organa Rješenjem broj 01-34/9-593/09 pokreće drugi disciplinski postupak, zbog povreda službene dužnosti iz člana 55. stavak 2. točka c), d), g), j) i k) Zakona o državnoj službi Federacije Bosne i Hercegovine. Podnositelj žalbe ističe da nema potpunih podataka o toku ovoga postupka. Međutim, iz rješenja Odbora državne službe za žalbe FBiH o obustavi prvog postupka, akt broj:01-34-29/10 od 09.03.2010.godine, vidljivo je da je ishod i drugog disciplinskog postupka identičan prvom.

3) Treći disciplinski postupak protiv Stanka Sliškovića, rukovoditelj organa pokreće Rješenjem broj 01-34/9-380/10 od 29.03.2010.godine o pokretanju disciplinskog postupka, zbog zlouporabe i prekoračenja službenih ovlasti čime je počinio povredu službene dužnosti iz članka 55. stavak 2. točka c) Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH. Prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo donijelo je Zaključak broj: 06-34-6-268/10 od 30.06.2010.godine kojim se obustavlja postupak „*utvrđivanja disciplinske odgovornosti tajnika Federalne uprave civilne zaštite Stanka Sliškovića.....radi zastare vođenja disciplinskog postupka*“.

4) Četvrti disciplinski postupak, rukovoditelj organa je pokrenuo Rješenjem o pokretanju disciplinskog postupka, broj 01-34-9-552/10, od 12.07.2010.godine, dok je podnositelj žalbe, bio u stanju privremene spriječenosti za rad (spriječenost za rad bila do 19.07.2010.godine). Pokretanje disciplinskog postupka izvršeno je zbog navodnih povreda službene dužnosti iz članka 55. stavak 2. točka a), c), f), i k) Zakona o državnoj službi Federacije BiH.

Prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo, gospodinu Slišković Stanku izreklo je disciplinsku mjeru po Rješenju broj:06-34/9-512-9/10, od 12.08.2010. godine „*VRAĆANJA NA NIŽU KATEGORIJU RADNOG MJESTA*“ zbog povrijede službene dužnosti iz članka 55. stavak 2. i točka c) i k) Zakona o državnoj službi FBiH.

Disciplinski prijavljeni, na to rješenje Povjerenstva, pravodobno je, putem opunomoćenika uložio žalbu Odboru državne službe za žalbe FBiH. Odbor je

Rješenjem 01-34-770/10, od 29.09.2010.godine, žalbu uvažio i predmet vratio na ponovni postupak sa jasno utvrđenim uputama Povjerenstvu pri tom dajući uputu kako da se otklone nepravilnosti predhodno provedenog postupka. Prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo, tim osnovom, obnovilo je postupak, pa stim u vezi doneseno je Rješenje broj:06-34/9-512-23/10, od 05.11.2010.godine kojim se oglašava odgovornim državni službenik, te po istom osnovu izriče blaža disciplinska mjera „PISMENA JAVNA OPOMENA“.

Na rješenje Povjerenstva, disciplinski prijavljeni putem opunomoćenika, pravodobno je uložio žalbu Odboru državne službe za žalbe FBiH, koji je svojim Rješenjem broj:01-34-980/10, od 28.01.2011.godine, žalbu uvažio, poništio rješenje Prvostupanjskog disciplinskog povjerenstva i predmet vratio na ponovni postupak, sa jasnim uputama za otklanjanjem utvrđenih nepravilnosti u radu prvostupanjskog organa. Postupajući po Rješenju Odbora broj:01-34-980/10, od 28.01.2011.godine, Prvostupanjsko disciplinsko povjerenstvo je zakazalo drugi (ponovljeni) postupak za dan 16.02.2011. godine, kada je, nakon provedene procedure donijelo ZAKLJUČAK broj: 06-34-6-512-30/10, od 16.02.2011.godine, o obustavi disciplinskog postupka zbog apsolutne zastare vođenja disciplinskog postupka. Nezadovoljan odlukom Prvostupanjskog disciplinskog povjerenstva, pokretač disciplinskog postupka ulaže žalbu Odboru državne službe za žalbe FBiH. Žalba rukovodioca organa je odbijena kao neosnovanu i potvrđen je Zaključak Prvostupanjskog disciplinskog povjerenstva broj: 06-34-6-512-30/10, od 16.02.2011.godine kojim je obustavljen disciplinski postupak protiv Stanka Sliškovića, zbog zastare vođenja disciplinskog postupka.

5) Peti disciplinski postupak pokrenut je dana 24.12.2010. godine Rješenjem rukovoditelja organa, akt broj broj:01-34/9-928-1/10. Postupak je okončan Zaključkom Prvostupanjskog disciplinskog povjerenstva o zastari vođenja disciplinskog postupka, broj: 06-34-6-829/10, od 14.03.2011.godine.

- Osim gore navedenog, podnositelj žalbe po povratku sa bolovanja, a po preporuci ljekara za obaveznim korištenjem godišnjeg odmora radi stabilizacije zdravstvenog stanja, izvan ambijenta u kojem je podvrgnut izazivanju stresa, podnio je direktoru Federalne uprave zahtjev za donošenjem rješenja o korištenju godišnjeg odmora za 2010. godinu i izdavanjem prijedloga ocjene rada za 2009. godinu;
- Direktor Federalne uprave u vezi sa zahtjevima podnositelja žalbe, donio je rješenje o utvrđivanju i raspoređivanju godišnjeg odmora (doneseno dana 02.08.2010. godine) te rješenje o ocjeni rada za 2009. godinu za podnositelja žalbe;

III Postupak istraživanja

U cilju provjere navoda žalbe dana 01.09.2010. godine, zatraženo je izjašnjenje od direktora Federalne uprave.

Od Federalne uprave dana 22.09.2010. godine dostavljen je odgovor, akt broj: 08-34/9-616/10 od 17.09.2010.godine. Svojim aktom naprijed navedeni broj direktor Federalne uprave osporava navode podnositelja žalbe u cijelosti.

IV. RELEVANTNO ZAKONODAVSTVO

a) Međunarodni standardi

*Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima*⁶

Član 2.

2. *Države članice ovog pakta obavezuju se da garantiraju da će sva prava koja su u njemu formulirana biti ostvarivana bez ikakve diskriminacije zasnovane na rasi, boji, spolu, jeziku, političkom ili kakvom drugom mišljenju, nacionalnom ili socijalnom porijeklu, imovinskom stanju, rođenju ili kakvoj drugoj okolnosti.*

Član 4.

Države članice ovog pakta priznaju da, u pogledu uživanja prava koje osigurava prema ovom paktu, država može ograničiti ta prava samo zakonom, i to u onoj mjeri koja je u saglasnosti sa prirodom ovih prava i isključivo unapređenja općeg blagostanja u demokratskom društvu.

Član 7.

*Države članice ovog pakta priznaju pravo koje ima svako lice da se koristi pravičnim i povoljnim uvjetima za rad koji naročito osiguravaju:
...(c) istu mogućnost za sve da napreduju u svom radu u višu odgovarajuću kategoriju, vodeći računa jedino o navršenim godinama službe i o sposobnostima;*

*Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima*⁷

Član 26.

Sva su lica jednaka pred zakonom i imaju pravo, bez ikakve diskriminacije, na jednaku zakonsku zaštitu. Zakon treba da zabrani svaku diskriminaciju i da garantuje svim licima jednaku i djelotvornu zaštitu protiv diskriminacije bilo na osnovu rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog i drugog mišljenja, nacionalnog i društvenog porijekla, imovine, roda ili bilo koje druge okolnosti.

b) Zakonodavstvo BiH

*Ustav Bosne i Hercegovine*⁸

Član II stav 1.

„Bosna i Hercegovina i oba entiteta će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda“.

⁶ Usvojen i otvoren za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine 2200A (XXI) od 16. decembra 1966. godine, stupio na snagu: 3. januara 1976.godine.

⁷ Usvojen i otvoren za potpis, ratifikaciju i pristupanje Rezolucijom Generalne skupštine 2200A (XXI) od 16. decembra 1966. godine, stupio na snagu: 3. januara 1976.godine.

⁸ „Aneks IV Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini“

Član II/4 (Nediskriminacija)

"Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članu ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog Ustava, osigurano je svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je pol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status."

Zakon o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine⁹

Član 1.

1. Ombudsmen za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promovisanja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je zajamčeno posebno Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava koja će s tim u vezi nadgledati aktivnosti institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i distrikta Brčko, u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 2.

1. Institucija će razmatrati predmete koji se odnose na slabo funkcionisanje ili povrede ljudskih prava i sloboda počinjene od strane bilo kojeg organa vlasti u Bosni i Hercegovini.
2. Institucija će djelovati po prijemu žalbe ili ex officio....

VII – Obaveza saradnje sa Ombudsmenom

Član 25

1. Organi vlasti u Bosni i Hercegovini obavezni su Instituciji pružiti odgovarajuću pomoć u istrazi i vršenju kontrole.

X – Preporuke

Član 32

1. Ombudsmen može dati preporuke organima vlasti u Bosni i Hercegovine

Zakon o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini¹⁰

Član 4 – Ostali oblici diskriminacije

(3) Mobing je oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog.

Član 18 – Zaštita lica koja prijavljuju diskriminaciju ili učestvuju u postupku

⁹ Sl. glasnik BiH, broj 19/02, 34/05, 32/06

¹⁰ Sl. glasnik BiH, broj 59/09

Nijedno lice koje je prijavilo diskriminaciju ili učestvovalo u pravnom postupku za zaštitu od diskriminacije neće trpjeti nikakve posljedice zbog takvog prijavljivanja ili učestvovanja.

IV MIŠLJENJE I ZAKLJUČAK OMBUDSMENA BiH

Univerzalna Deklaracija o ljudskim pravima koju je Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasila 1948.godine, u članu 1. navodi «*Svi ljudi rođeni su slobodni, sa jednakim dostojanstvom i pravima*». Ljudska prava osnov su međunarodnih prava. Ona su okvir koji svim ljudima garantuje ista prava, iste mogućnosti da zadovolje osnovne ljudske potrebe i isto pravo na zaštitu.

Izneseno činjenično stanje iz navoda podnositelja žalbe, dostavljena relevantna dokumentacija, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije podnositelja žalbe gospodina Slišković Stanka i Federalne uprave civilne zaštite, Institucija ombudsmena cijenila je u svjetlu domaćeg relevantnog zakonodavstva, kao i međunarodnih standarda za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda garantiranih međunarodnim dokumentima za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Podnositelj žalbe, gospodin Slišković Stanko, obavlja poslove sekretara/tajnika u Federalnoj upravi civilne zaštite. Uslijed privremene spriječenosti za rad (bolovanje) podnositelj žalbe bio je odsutan s posla, i to u periodu od 02.10.2009. godine do 16.07.2010. godine. Po povratku na radno mjesto, protiv podnositelja žalbe, direktor Federalne uprave pokrenuo je ukupno 5 (pet) disciplinskih postupaka, od kojih u konačnici niti jedan nije okončan uvrđivanjem disciplinske odgovornosti ili izricanjem disciplinske mjere. Takve radnje se, zbog njihove kontinuiranosti u jednom vremenskom periodu, mogu okarakterisati kao poseban oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, jer se njihovim ponavljanjem stvara ponižavajući efekat na žrtvu. Ovakvo postupanje predstavlja mobing i zabranjeno je *Zakonom o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini*.

Podnositelj žalbe dodatno trpi posljedice zbog činjenice da je pokrenuo ili učestvovao u postupcima vezanim za eventualne nezakonitosti u poslovanju Federalne uprave, za šta se u uporednom pravu koristi termin '*viktimizacija*,' a što predstavlja nastavak povrede jednakog tretmana. U skladu sa članom 1. stav 2. *Zakona o zabrani diskriminacije*, sva fizička i pravna lica, uključujući i Federalnu upravu, dužna su da sprovode sve mjere koje su potrebne da ne dođe do '*viktimizacije*.'

Sve navedeno utjecalo je na podnositelja žalbe da se osjeća da ga direktor Federalne uprave tretira drugačije u odnosu na druge zaposlenike i da je izložen stalnom pritisku. Ovakvo ponašanje direktora Federalne uprave kod podnositelja žalbe, gospodina Slišković Stanka izazvalo je tjeskobu i određene zdravstvene problem zbog čega je bio prinuđen tražiti ljekarsku pomoć, a što čini i danas.

Prema čl.7. *Zakona o zabrani diskriminacije*, Institucija ombudsmena je centralna institucija za zaštitu od diskriminacije, te je povodom žalbe, a u skladu sa čl.7 stav 1, a), b) i c), ovlaštena da pokrene postupak istraživanja.

Na osnovu naprijed navedenog, a na temelju svojih ovlaštenja, Ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine daju:

P R E P O R U K U

Federalnoj upravi civilne zaštite:

1. da poduzme sve neophodne mjere kako bi se spriječila diskriminacija u ovom slučaju mobing, budući da navedene radnje se ponavljaju i imaju ili su imale ponižavajući efekat na podnosioca žalbe gospodina Slišković Stanka;
2. da poduzme sve neophodne mjere kako bi se spriječila viktimizacija, odnosno da pruži svu neophodnu podršku zaposlenima koji učestvuju u postupku za otkrivanje nezakonitosti u poslovanju uprave;
3. da u roku od 15 (petnaest) dana, počev od dana prijema ove Preporuke, obavijesti Ombudsmene BiH o postupcima i rokovima za preduzimanje mjera na realizaciji ove preporuke.

U skladu sa članom 33. Zakona o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, ova preporuka se dostavlja i podnosiocu žalbe.

Ombudsmeni BiH:

Nives Jukić

Ljubomir Sandić

Jasminka Džumhur

E.H.
P-116/11

Dostavljeno:
2x naslovu
1x podnosiocu žalbe
1x u spis